

Za zaključek lahko ugotovimo, da se geodeti v Sloveniji tudi na tem področju razvijamo, kar dokazuje delo FAGG – Oddelka za geodezijo v Ljubljani, nabava treh naj sodobnejših instrumentov za GPS meritve in upanje, da se bo našlo dovolj volje in potrebna relativno majhna finančna sredstva za odkup podatkov že dokončanega izračuna geoida, DMG-ja in GPS meritev in nadaljevanje raziskovalnih nalog na področju osnovnih geodetskih del.

Božo Demšar

Prispelo za objavo: 12.11.1993

Dolg do države in mladine, ki trka na vrata

PROLOG

„Nadaljni razvoj celotnega izobraževanja (in šolstva) v Sloveniji bo v veliki meri odvisen od znanstvenega, tehnološkega, gospodarskega, kulturnega in splošnega družbenega razvoja. Naša družba pa se vse bolj odpira v svet, zlasti v razvito Evropo. Zato se bo moral tudi naš vzgojno-izobraževalni sistem približevati svetovnim, zlasti pa evropskim standardom izobraževanja in se zgledovati po njih.” – Delo – Znanje za razvoj, Ljubljana, 13.10.1993, Fredo Rečnik.

Pred nami je predlog Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo – Oddelka gradbeništva in geodezije za spremembo učnega načrta.

Vsak od zaposlenih geodetov, seveda tudi upokojenih, bi lahko prispeval svoje misli k učnemu načrtu, glede na izkušnje pri opravljanju poklica. Če že nismo vedno enotni, ko gre za odločanje o organiziranosti geodetske dejavnosti, o delitvi pristojnosti med republiško upravo in občinskimi (v bodoče okrajnimi) upravami na eni, in med upravno ter izvajalsko službo, vključno s civilno prakso na drugi strani, bodimo enotni, ko gre za poglobljena vprašanja poklica. Kakšno znanje potrebujemo, da bomo lahko enakovredni z drugimi poklici pri ustvarjanju nove vrednosti mlade države, in da bomo natočili čistega vina generaciji, ki prihaja – trka na vrata. To je vendar „as fundamental as live itself”. Vsekakor je poglobljen cilj izobraziti geodetskega strokovnjaka za njegovo poklicno delo, hkrati pa s temeljnim raziskovalnim delom skrbeti za razvoj stroke.

Ozrmo se nazaj

Vsi poklici so prešli razvojna obdobja, ki so jih narekovale potrebe človeka in družbe ter se nenehno razvijajo – to velja tudi za poklic geodeta. Preskočimo obdobje antičnega Rima in se spomnimo „geodetskega ciklusa” v Evropi od 18. stoletja do današnjih dni:

- ☐ upodobitev zemeljskega površja v 18. stoletju in prodor geodetske astronomije, matematike, kartografije,
- ☐ podrobna izmera zemljišč za potrebe obdavčenja v 19. stoletju in prodor geodetskih kart velikih meril in geodetskih mrež,

- razvoj prometnega omrežja v prvi polovici 20. stoletja in prodor inženirske geodezije. To izobraževanja smo po letu 1950 opustili, čeprav so bili med obema svetovnima vojnoma in še tja do izteka petdesetih let prav geodeti vodilni projektanti prometnega, energetskega in vodnega omrežja,
- razvoj urejanja prostora v drugi polovici 20. stoletja in prodor „prostorske“ geodezije: Tega izobraževanja ne razvijamo sistematično, v praksi pa dela na tem področju vse več geodetskih strokovnjakov.

Vzporedno s tem so se razvijale tudi metode merjenja od merske mize, fotogrametrije do satelitske in računalniške geodezije.

In kako naprej

„Klasična“ geodetska dejavnost ostaja osnova izobraževanja, v nadgradnji pa bi bilo treba dosedanje „polovično“ izobraževanje usmeriti v dve nedvoumni poklicni dejavnosti:

- v trasiranje komunikacij (nizke gradnje); v bližnji preteklosti smo poskusili z geodetom – komunalcem, pa so ga „prevzeli“ gradbeniki in uspešno razvili v smer komunalnega gospodarstva;
- v urejanje podeželja; v bližnji preteklosti smo poskusili med geodetom – urbanistom in geodetom – prostorskim planerjem, pa smo ostali bolj na servisni kot na načrtovalski ravni. Na tem področju se soočamo z interdisciplinarnostjo, kjer pa ima geodet vse prednosti, tako kot arhitekt pri urejanju naselij. Dober predznak so zaključna dela na naši fakulteti v letih 1992-93 (Urejanje kmečkega gospodarstva – diploma na visoki stopnji, Urejanje podeželskih naselij – magisterij, Urejanje podeželja – doktorat). Končno je treba misliti na 21. stoletje in v izobraževanje zavestno vgrajevati znanje s področja varstva okolja oziroma ekologije. Razvoj tehnik in metod pa mora spremljati vsebino dejavnosti in mora biti njen predhodnik.

No, če ne verjamemo lastnim pogledom, so nam v knjižnjici FAGG na razpolago učni načrti razvitih evropskih držav, kamor stremimo in kamor se bomo lahko enakopravno vključevali, če si bomo to zaslužili. Delček odgovornosti moramo prevzeti nase. Vzemimo enega od teh načrtov – recimo bavarskega. Študij sestavljajo:

- predmeti osnovnega izobraževanja, kamor spadajo poleg klasičnih predmetov, kot so matematika, fizika, mehanika tudi geologija, geomorfologija, pedologija, pa civilno, upravno in zemljiško pravo;
- predmeti poklicnega izobraževanja, ki jih členijo na jedro, to so klasični geodetski predmeti in usmeritve (v tretjem letniku), ki si jih študentje lahko izberejo med področji fotogrametrije in kartografije, astronomije in fizikalne geodezije, prostorskega planiranja in urejanja zemljišč, ter inženirskih meritev in nizkih gradenj.

EPILOG

Komisija za izobraževalno politiko Evropske gospodarske skupnosti je decembra 1991 sprejela Memorandum za devetdeseta leta, v katerem opozarja na razvojne tokove, ki bodo vplivali na človeške potenciale in razvoj kvalifikacijske strukture prebivalstva, zato je razvoj človeških virov prednostna naloga.

Mar nismo dolžni preučiti razvite sisteme izobraževanja v svetu, zlasti tiste v razviti Evropi, pa tudi njihove nadaljnje razvojne usmeritve?

IZHODIŠČA ZA SESTAVO UČNEGA NAČRTA ZA VISOKI ŠTUDIJ GEODEZIJE (shematski prikaz)

UPORABNIŠKA PODROČJA	PREDMETI – UČNA SNOV	
	ŠIRŠE STROKOVNI – splošni	OŽJE STROKOVNI – geodetski
UPODABLJANJE PROSTORA (zemeljske površine)	matematika, fizika, statistika, opisna geometrija, računalništvo ...	geodetske mreže, načrti in karte, kartografija, topografija, geodetska astronomija, fotogrametrija, satelitska geodezija, izravnalni račun, informacijski sistemi ...
LASTNINSKA IN DAVČNA RAZMERJA (na nepremičninah)	osnovê prava, cenilstvo, upravni postopki	kataster zemljišč, kataster zgradb, kataster komunalnih naprav
PROJEKTIRANJE NIZKIH GRADENJ (infrastrukturno in komunalno omrežje)	geologija, pedologija, geomorfologija, klimatologija	inventarizacija in valorizacija prostora, prostorski informacijski sistemi
UREJANJE PODEŽEL- SKEGA PROSTORA (naselij in ruralnih območij)	regionalno prostorsko planiranje, urbanistično planiranje, urbana in regionalna ekonomika, varstvo okolja	agrarne operacije, urejanje podeželja

prof. dr. Milan Naprudnik

Prispelo za objavo: 22.10.1993

Fotogrametrični teden v Stuttgartu – teden zamujenih priložnosti

Fotogrametričnega tedna v Stuttgartu, ki je bil od 20. do 25. septembra, sva se že tradicionalno udeležila dva predstavnika Geodetskega zavoda RS. Že 44. sta ga organizirala Univerza v Stuttgartu, ki je ena izmed vodilnih Univerz na področju fotogrametrije, in podjetje Carl Zeiss iz Oberkochna, ki ima zelo dolgo tradicijo pri izdelovanju fotogrametrične strojne in programske opreme. Strokovnega seminarja se je udeležilo 416 udeležencev iz 55 držav. Predavanja kot tudi demonstracije so bili